

БЮЛЕТЕНЬ #3

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Швейцарська Конфедерація

FiBL

SAFOSO

 **ОФІС З РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА ЕКСПОРТУ**
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА

 Дія Бізнес

 infagro

МОЛОЧНИЙ ЕКСПОРТ В УМОВАХ ВІЙНИ

Спеціальний інформаційно-аналітичний бюлетень, підготовлений агентством Інфагро в рамках серії експертних зустрічей з підтримки та просування експорту молочної продукції в умовах війни

15 червня 2022 року

Тенденції світового ринку

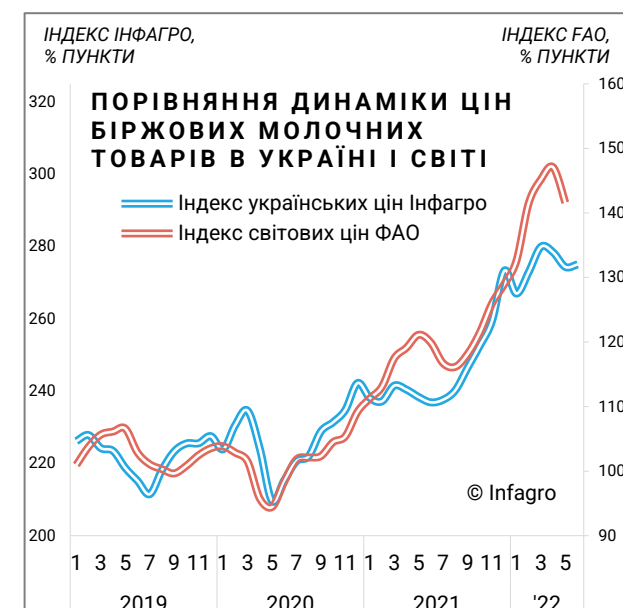
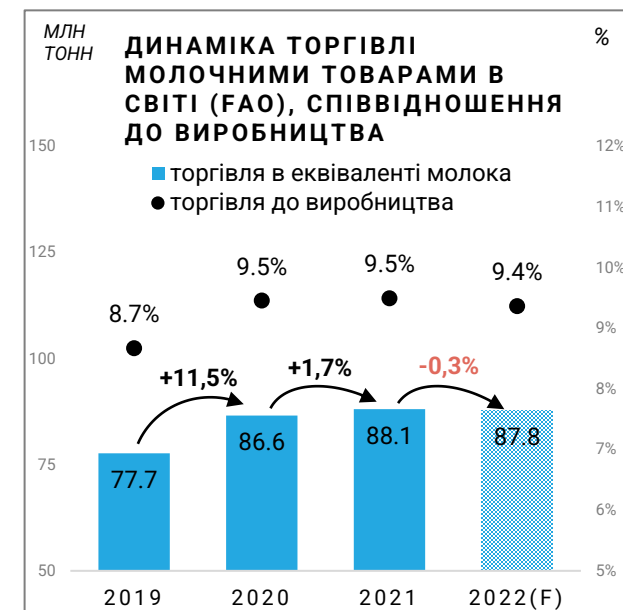
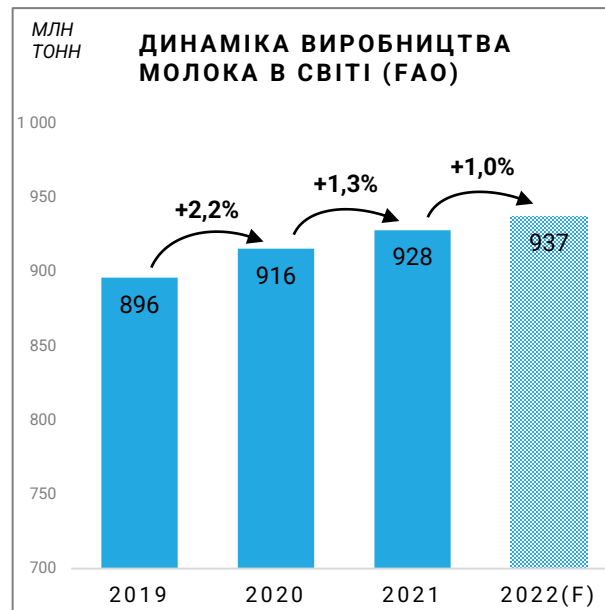
Поточний рік не схожий на всі попередні не тільки в молочній галузі України. У всьому світі відзначається потужна інфляція та стрімке здорожчання енергоресурсів, продовжується вплив пандемії COVID-19. Призупиняється також зростання виробництва молока, змінюється географія міжнародної торгівлі молочними продуктами і прогнозується зменшення її обсягів. Ці та інші фактори вплинули на зростання світових цін на низку молочних продуктів до абсолютних рекордних позначок.

Згідно з прогнозами FAO, світове виробництво молока в 2022 році досягне 937 мільйонів тонн, що на 1% більше, ніж у 2021 році. Виробництво молока в Азії, ймовірно, буде основним фактором цьогорічного глобального зростання виробництва, яке продовжуватиметься через збільшення поголів'я молочної худоби та підвищення ефективності збору молока в Індії та Пакистані, а також зростання виробництва на великих фермах у Китаї. І навпаки, очікується, що рівень виробництва молока в основних країнах-експортерах Європи, Південної Америки та Океанії знизиться через зменшення поголів'я молочної худоби та суттєвого зростання собівартості виробництва.

Світова торгівля молочними продуктами в 2022 році продемонструє падіння вперше за багато років. FAO прогнозує значення цього показника на рівні 88 мільйонів тонн (молочний еквівалент), що на 0,3% менше від торішнього. Такий спад аналітики пояснюють очікуваним падінням імпорту Шрі-Ланки, Росії, Нігерії та Бразилії і навіть України. Серед інших причин конфлікти, економічний спад та низька купівельна спроможність споживачів. Проте, за прогнозами, це зниження буде зрівноважене збільшенням закупівель Китаєм (під питанням), Індонезією, Таїландом та Мексикою. Відновлення також очікується у Великобританії, Алжирі, Філіппінах та Саудівській Аравії.

Що стосується експорту, очікується, що Нова Зеландія та Австралія зафіксують найбільш значне зниження продажів серед основних експортерів, що відображає обмежені експортні можливості в основному через зниження виробництва молока. Це зниження, ймовірно, буде компенсоване збільшенням поставок з Європейського Союзу, Ірану, Туреччини та США.

З минулого року попит на імпорт молокопродуктів перевищував експортні пропозиції провідних країн-експортерів. Відображаючи цю тенденцію, індекс цін на молочну продукцію FAO у квітні 2022 року досяг восьмирічного максимуму.

Ключові імпортери і роль Китаю

В 2021 році світова торгівля продовжила демонструвати зростаючий тренд. Обсяги виросли майже на 2% порівняно з 2020 роком. Такий результат став можливим насамперед завдяки високому імпорту Китаю, де спостерігалось зростання споживчого попиту на молочні продукти. Цікаво, що без врахування обсягів закупівлі з боку Китаю, світова торгівля всіх інших контрагентів разом показала би зниження до 2020 року.

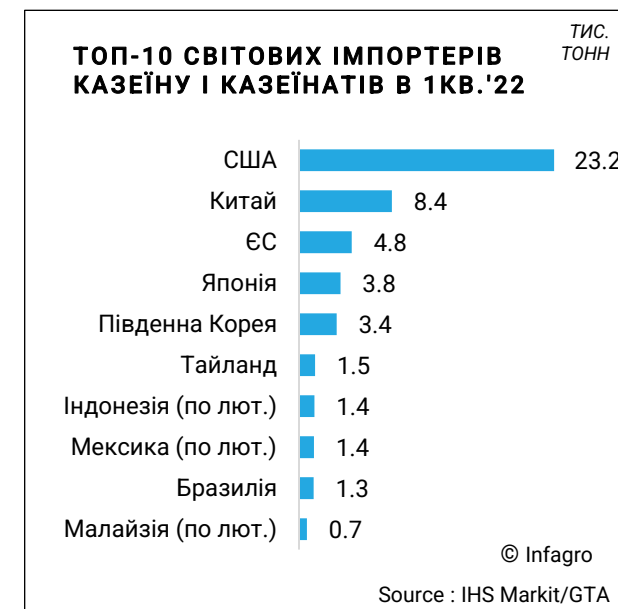
Щодо динаміки по ключовим імпортерам, то за результатами минулого року значно збільшились обсяги закупівель у Мексиці, Індонезії, В'єтнамі, Бангладеш, Перу та Республіці Корея. Навпаки, особливо значне зниження обсягів відмічалося в Європейському Союзі, Великій Британії, Японії, Об'єднаних Арабських Еміратах, Саудівській Аравії та Алжирі. Зменшення активності було викликано, в першу чергу, глобальним економічним спадом та порушеннями логістичних каналів через COVID-19 та інші причини.

Загалом, домінуючими цільовими напрямками для всіх молочних продуктів є Близький Схід і Північна Африка (MENA), розвинені країни, Південно-Східна Азія та Китай. Очікується, що Китай і надалі залишатиметься основним імпортером молочної продукції у світі, особливо по сухому незбираному молоку.

Споживання молочних продуктів на душу населення в Китаї є відносно низьким, але за останнє десятиліття відбулося значне збільшення попиту, і, за прогнозами, його зростання триватиме, не дивлячись на послаблення імпорту в 2022 році.

За перші чотири місяці поточного року імпорт в Китай знизився на 4% в еквіваленті сирого молока. Зменшення спричинено одразу декількома факторами: зниженням попиту через карантинні обмеження, пов'язані з COVID-19; високими запасами, накопиченими впродовж минулого року; суттєвим зростанням виробництва сирого молока всередині країни. Так, Rabobank прогнозує збільшення виробництва сирого молока в Китаї в першому півріччі 2022 року на 5%.

Більшість китайського імпорту молочних продуктів надходить з Океанії, хоча в останні роки Європейський Союз збільшив експорт вершкового масла та сухого знежиреного молока до Китаю. США та експортери з Південної Америки також мають значні обсяги продажів до ключового імпортера молочних товарів.

Ключові товари світового імпорту

Загалом глобальні потоки імпорту можна розподілити наступним чином: поставки до Близького Сходу та Північної Африки здійснюються переважно з Європейського Союзу, тоді як Сполучені Штати та Океанія є основними постачальниками до Південно-Східної Азії і Китаю.

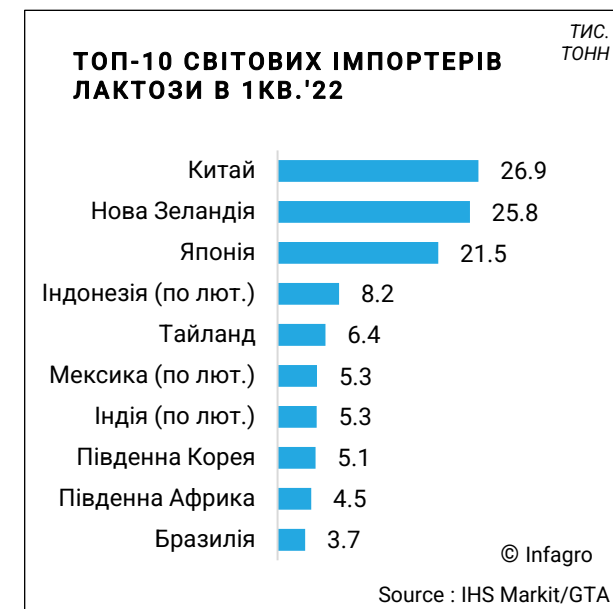
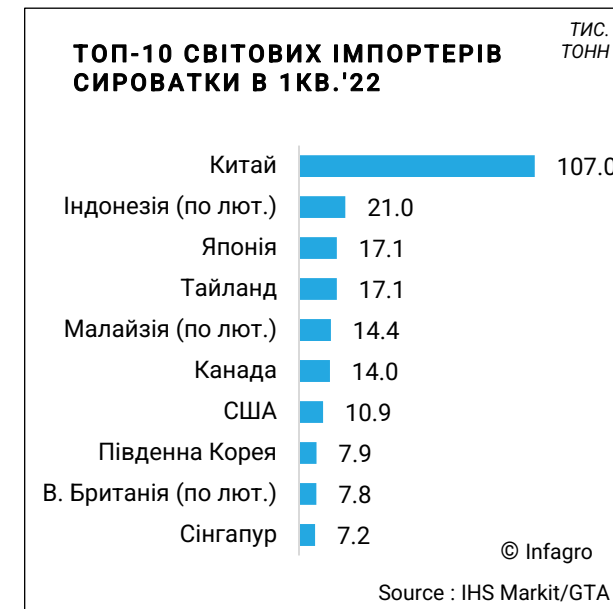
Хоча наслідки пандемії зменшуються, вона матиме тривалий вплив на ВВП у багатьох країнах, що не входять до ОЕСР, а зростання доходів на душу населення буде нижчим, ніж прогнозувалося до пандемії COVID-19.

Наслідком зменшення доходів домогосподарств, згідно з оцінками ФАО, буде зниження споживання, особливо в Центральній Азії, Індонезії та в найменш розвинених країнах Африки. Оскільки попит на молочні продукти, особливо такі як масло та сир, тісно пов'язаний із зростанням доходів, прогнозується, що попит на імпорт в ці країни буде меншим.

За результатами минулого року вже спостерігалось зниження світової торгівлі вершковим маслом. Зниження імпорту було характерне для Великої Британії, Мексики, США, Єгипту, Саудівської Аравії, РФ та ЄС. Невирішені питання митного оформлення продовжували перешкоджати безперебійній торгівлі між Великою Британією та ЄС. В інших країнах імпорт скоротився через високі ціни, логістичні труднощі та економічний спад.

Відповідно до оцінок ФАО, світова торгівля сиром у 2021 році зросла майже на 4% до рекордного рівня в 3,6 млн тонн через значне збільшення імпорту в Китай, РФ та США. У Китаї зростання споживчого попиту за результатами року спричинили зростання імпорту сиру на 34%. Ріст внутрішнього споживання сприяв і збільшенню імпорту сиру в США. Натомість, Велика Британія, Європейський Союз, Японія та Австралія минулого року скоротили імпорт.

Торгівля СЗМ в 2021 році досягла рекордного рівня через високий попит Китаю, Мексики, В'єтнаму, Перу, Бангладеш та Індонезії. Продажі сухого незбираного молока також зростали четвертий рік поспіль, здебільшого за рахунок росту імпорту з Китаю, а також значному підвищенню попиту в Індонезії та Бангладеш. При цьому багато країн знизили закупівлі через нижчі доходи, обмеження на валютному ринку, скорочення продажів у фудсервісі та через невизначеність ринку щодо нових карантинних обмежень. Такі країни, як Саудівська Аравія, Алжир, Об'єднані Арабські Емірати, Австралія та Шрі-Ланка помітно скорочують імпорт СММ.

Ціни біржових молочних товарів

Прикрийсть українських експортерів молочних продуктів через обмежені можливості торгівлі підсилюється розумінням того, що світові ціни на багато товарних позицій в цьому році сягнули рекордних висот за багато років спостережень. Якби не росія зі своєю війною, українські експортери могли б отримати непогані прибутки.

З 2020 року, за виключенням кількох місяців у 2021 році, до травня поточного року світові ціни на молочні продукти незмінно зростали. У минулому місяці відбулося незначне падіння, але вже в червні знову спостерігається відновлення тренду цінового росту. Проте через заблоковані порти, перекриті східні кордони, величезні проблеми транзитної логістики через західні кордони, високі ризики трейдерів та ведення бізнесу в країні, де йде війна, імпортери часто платять українським експортерам біржових молокопродуктів на чверть менше, ніж продавцям з інших провідних країн-експортерів.

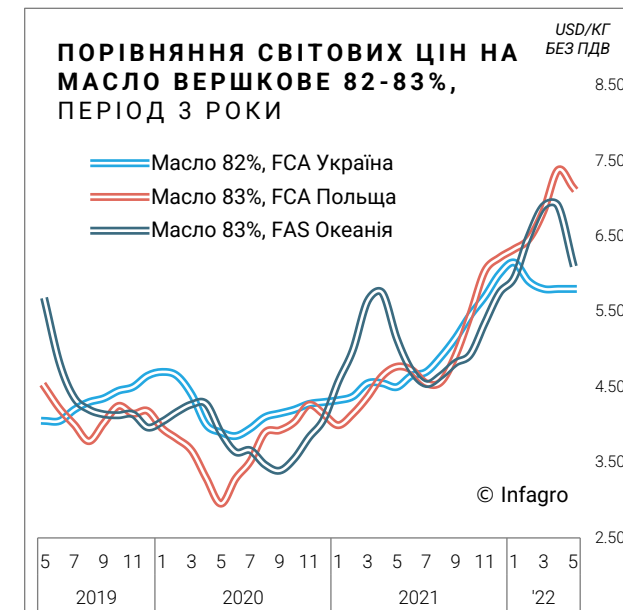
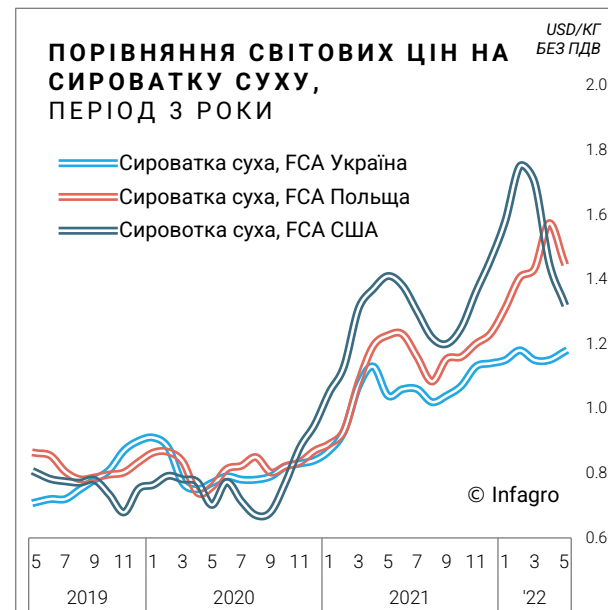
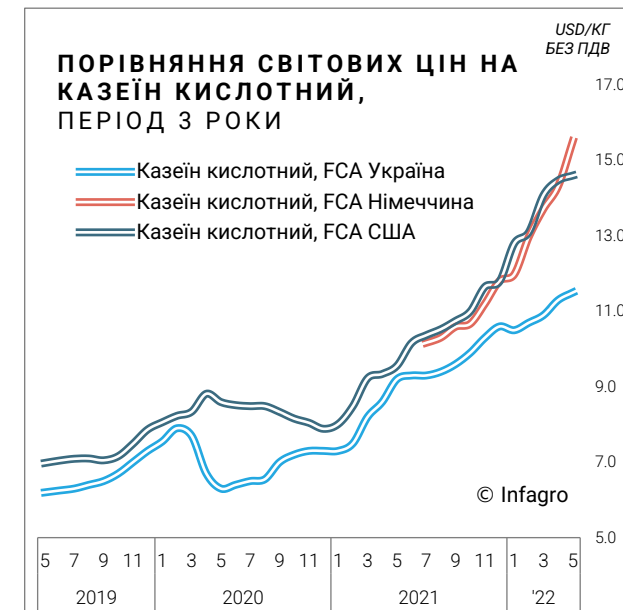
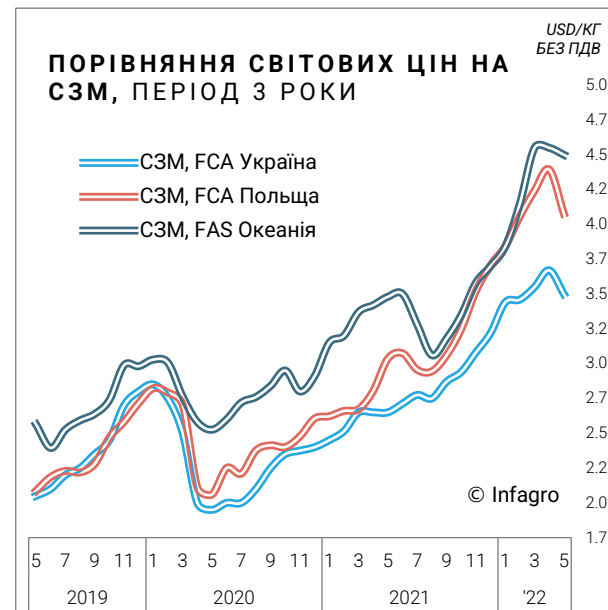
В ЄС ціни на сухе знежирене молоко цієї весни побили рекорд далекого 2007 року і зараз становлять 4200-4400 USD/т. Українським виробникам же за такий товар для подальших поставок в країни Азії та Африки пропонують на тисячу доларів менше. А якщо є можливість продавати його в ЄС, то можуть заплатити максимум 3700 USD/т FCA.

Порівняння цін експорту казеїну українськими, французькими чи ірландськими виробниками показує, що перші отримують на 4000 доларів за тону менше. І це при тому, що імпортери вже не здійснюють попередню оплату і проблем з логістикою не так багато, бо більша частина поставок не залежить від контейнерних перевезень. Тут уже, напевно, певною мірою винні самі українські експортери, які не можуть об'єднуватися і тримати гідну ціну. Багато хто мириться з думкою «і так непогано виходить».

Українська суха сироватка раніше часто продавалася навіть дорожче, ніж американська, а весною цього року за товар з України часто пропонували на 20% менше, ніж із США.

Різниця між українською та європейською експортною ціною на масло останнім часом складає понад 1,5 тис. доларів за тону. Але тут ще є і об'єктивні чинники, адже на ринку іноді новозеландський товар продавався дешевше, ніж український.

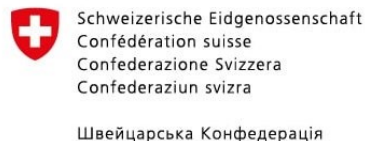
В цілому, в цьому році молочні продукти в Європі коштують досить дорого, українським експортерам варто сконцентруватися на цьому ринку. Тим більше для постачання в ЄС мит вже немає, квот немає, а логістика не дуже складна.

МОЛОЧНИЙ ЕКСПОРТ В УМОВАХ ВІЙНИ

Спеціальний інформаційно-аналітичний бюлетень, підготовлений агентством Інфагро в рамках серії експертних зустрічей з підтримки та просування експорту молочної продукції в умовах війни

Дані заходи проводяться **спільно з державною установою «Офіс з розвитку підприємництва та експорту» та аналітичним агентством Інфагро** за підтримки Швейцарії в рамках швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України», що впроваджується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія), www.qftp.org.

FiBL

Даний інформаційно-аналітичний бюлетень підготовлений агентством Інфагро виключно з інформаційною метою та не гарантує точності і повноти інформації. При підготовці матеріалів використані дані Держстату України, матеріали інших відкритих джерел, дані власних моніторингів, розрахунки та оцінки Інфагро. За додатковою інформацією щодо даних, розрахунків і прогнозів, можна звертатись +380 44 258-25-02; info@infagro.com.ua; ТОВ Інфагро, Київ, 2022.

Цю публікацію було створено за підтримки Швейцарії в рамках швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України», що впроваджується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія). Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно автор(и). Точка зору автора(ів) не обов'язково відображає точку зору SECO, FiBL, SAFOSO AG, www.qftp.org.